

Düyunu umumiye 1932 senesi bütçesine 1 050 000 liralık fevkalâde tahsisat konulmasına dair 1/496 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muameclât müdürlüğü

Sayı: 6/128

12 - I - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1932 senesi Düyunu umumiye bütçesinin Cümhuriyet merkez bankası hisse senedi mubayaa bedeli için 1 050 000 liranın fevkalâde tahsisat olarak konulması hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 9 - I - 1933 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur efendim.

*Başvekil
İsmet*

Esbabı mucibe lâyihası

1715 numaralı Cümhuriyet merkez bankası kanununun 26 nci maddesi mucibince Hükümet, banka sermayesini teşkil eden 15 milyon liranın % 15 i nisbetinde olan 2 250 000 liralık hisse senedi ile bankaya iştirak eylemiş ve mezkûr maddenin son fıkrası mucibince işbu hisse senetleri mukabilinin halis altın olarak bankaya tediyesi muktazi bulunmuştur. Hükümetin işbu % 15 iştirak hissesi olan 2 250 000 liranın mukaddema % 70 i olan 1 575 000 lirası altın olarak bankaya tediye edilmiştir.

Ancak Merkez bankası kanununun bazı maddelerini tadil ve bu kanuna bazı hükümler ilâvesine dair olan 2062 numaralı kanun mucibince altın olarak tediye şartı olmaksızın Hükümet hissesinin % 15 ten % 25 e iblâğ olunması neticesi olarak Hazinesinin daha 1 500 000 liralık hisse senedi almasına salâhiyet verilmiş olduğundan bunun da % 70 i olan 1 050 000 liranın daha bankaya tediyesi lâzımgelmektedir.

Tediyesi icap eden işbu 1 050 000 liradan 673 328 lirası Hazinece Merkez bankası kanununa tevfiikan bankaya devri lâzımgelen mevcut altın bedellerile temini kabil bulunmakta ise de bunun kanunî hadde iblâğ için daha 376 672 liralık tahsisata ihtiyaç vardır. Binaenaleyh 673 328 lirası bankaya satılan altın bedellerile ve 376 672 lirası da bu sene satılan istikrazı dahilî tahvil bedellerile karşılanmak üzere ceman 1 050 000 liralık tahsisat istihsaline lüzum görülmüş ve merbut kanun lâyihası bu maksatla tanzim ve takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 61

Esas No. 1/496

9 - III - 1933

Yüksek Reisliğe

1932 mali senesi Düyunu umumiye bütçesine Cümhuriyet Merkez bankası hisse senetleri muba-

yaa edilmek üzere 1 050 000 liralık fevkalâde tahsisat ilâvesi hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 9 - I - 1933 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhiasile esbabı mucibesinin gönderildiğine dair Başvekâletin 12 kânunusani 1933 tarih ve 6/128 numaralı tezkeresi encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maliye vekili Abdülhalik Bey hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu:

Cümhuriyet Merkez bankası kanununun 26 nci maddesi mucibince Hükûmet; banka sermayesinin mecmuunu teşkil eden on beş milyon liranın yüzde on beşi ile yani 2 250 000 liralık hisse senedile bankaya iştirak etmiş ve yine mezkûr maddenin son fıkrası mucibince aldığı işbu hisse senetleri karşılığını altın olarak tediye etmesi zarurî bulunmuştur.

Hükûmet işbu miktarın yüzde yetmişisi olan 1 575 000 lirasını altın olarak bankaya yatırmıştır.

Ahiren 2062 numaralı kanunla Merkez bankası kanununun bazı maddeleri değişmiş ve kanuna bazı hükümler ilâve ve altın olarak tediye şartı olmaksızın Hükûmetin banka sermayesindeki hissesinin yüzde on beşten yüzde yirmi beşe çıkarılması kabul edilmiş bulunduğundan Hazineye daha 1 500 000 liralık hisse senedi alması salâhiyeti verilmekle bunun yüzde yetmişisi olan 1 050 000 liranın daha Hazinece bankaya tediyesi lâzımgelmektedir.

İşbu 1 050 000 liradan 673 328 lirası banka kanununa göre Hazinece bankaya devri lâzımgelen mevcut altın bedellerile temin edilecekse de bu paranın kanunî yekûna varması için daha 376 672 liralık tahsisata ihtiyaç vardır.

Binaenaleyh 673 328 lirası bankaya satılan altın bedellerile, 376 672 lirası da bu sene satılan dahilî istikraz tahvil bedellerile karşılanmak üzere ceman 1 050 000 liranın Cümhuriyet merkez bankası hisse senetlerinden satın alınmak için 1932 mali senesi Düyunu umumiye bütçesine ilâvesi encümenimizce kabul edilmiş olmakla Umumî heyetin tasdik ve tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Çorum	Edirne	Erzurum	Isparta
Gümüşane	Bursa	Tokat	Mustafa	Faik	Asım	Mükerrem
H. Fehmi	Dr. Galip	Süreyya				
	İstanbul	Giresun				
	Sadettin	Kâzım				

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

1932 mali senesi Düyunu umumiye bütçesine 1 050 000 liralık fevkalâde tahsisat ilâvesine dair kanun lâyhiası

1 — 1932 mali senesi Düyunu umumiye bütçesinin 186 ncı faslında (Cümhuriyet merkez bankası hisse senedi mubayaa bedeli) namı ile yeniden açılan 3 üncü maddeye 1 050 000 lira fevkalâde tahsisat konmuştur.

2 — Bu kanun neşri tarihinden mutaberdır.

3 — Bu kanun hükmünü ieraya Maliye vekili memurdur.

9 - I - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	H. V.	Mal. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâi	Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Reşit Galip	Hilmi	M. Celâl	Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis